SZAKPOLITIKAI TANÁCSADÁS
AZ INTERREG EUROPE PROGRAMBAN

Kultúra, amely mindenkihez szól

Az OpenRegioCulture projekt tapasztalatai és szakpolitikai eredményei Hajdú-Bihar megyéből

Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat
2026. november 6.

Interreg Europe
Co-funded by the European Union
OpenRegioCulture

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

TÍZ ÉV A NEMZETKÖZI TÉRBEN

Tíz év, 19 Interreg projekt – egy irány

13 **Interreg Europe**
fő terepünk: széles körű tapasztalatcsere

3 **Interreg Central Europe**
transznacionális együttműködés, specifikus témák

1 **Interreg Danube**
Duna-régiós együttműködés, helyi közösségekkel a fókuszban

2 **Interreg Románia–Magyarország**
határon átnyúló fejlesztés (ROHU)

2016 óta · 100+ külföldi partnerintézmény · emellett Horizon Europe és más uniós együttműködések

TUDATOSAN A TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM PRIORITÁSAIRA ÉPÍTVE

Élhető vidék, erős közösségek	More than a village · DelFin · GOCORE
Turizmus, helyi értékek, egészség	EUREGA · FLAVOR · SYSTOUR · SReST · OUR WAY · NIGHT LIGHT · Healing Places
Kultúra és társadalmi befogadás	OpenRegioCulture · Cultural Living Lab
Klíma, energia, környezet	EXPRESS · RENEW · RENATUR · WEEEWaste
Innovatív, versenyképes gazdaság	CLUSTERS3 · PURE COSMOS · SinCE-AFC

Közös cél: a megye felelős, fenntartható fejlesztése, közösségeink erősítése, különös tekintettel a vidéki térségekre

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

A KIINDULÓPONT

Minden hatodik európai polgár közvetlenül érintett

87 millió

ember él valamilyen fogyatékossággal az Európai Unióban

41 600

fogyatékossággal élő ember Hajdú-Bihar megyében

28

múzeumi intézmény a megyében – sokféle, de eltérő hozzáférhetőséggel

A probléma: a szabályozás többnyire azt rögzíti, **mit** kell teljesíteni – azt ritkán, hogy **hogyan.** Az akadálymentesség így könnyen csupán lift és rámpa marad, miközben az információ, a kommunikáció és maga az élmény elérhetetlen sokak számára.

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

A PROJEKT DIÓHÉJBAN

10 partner, 9 ország, egy közös kérdés

PROGRAM

Interreg Europe – Szociálisabb Európa: Kultúra és fenntartható turizmus

IDŐTARTAM

2024. április – 2028. június

TELJES KÖLTSÉGVETÉS

2 190 316 EUR

HAJDÚ-BIHAR KÖLTSÉGVETÉSE

186 406 EUR

FÓKUSZ

A kulturális erőforrások hozzáférhetőségét elősegítő környezet közös megteremtése a speciális igényű polgárok számára

PL **Małopolska Régió** vezető partner	PL **Małopolska Kulturális Intézet** Krakkó
RO **Máramaros Megyei Tanács**	HU **Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat**
EL **Közép-Görögország Régió**	FR **Korzikai Közösség**
NL **Visit Zuid-Limburg** Dél-Limburgi Turisztikai Hivatal	LV **Riga Tervezési Régió**
DE **KulturRegion FrankfurtRheinMain**	BE **KMOP Szakpolitikai Központ**

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

A SZAKPOLITIKAI ESZKÖZ

Célunk: a megyei fejlesztések erősítése

1 AZ ESZKÖZ

Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Program 2021–2027

- 5. prioritás: Reziliens, alkalmazkodó, okos társadalom
- 5.6 beavatkozás: kulturális intézmények és kreatív ifjúsági közösségi terek fejlesztése

2 A FELTÁRT HIÁNY

A befogadás ugyan szerepel, a hozzáférhetőség hangsúlya azonban kevés

- Az érintettek bevonása nem rendszerszintű
- Nincs regionális, az akadálymentesség különböző aspektusait célzó szakpolitika

3 TERVEZETT FEJLESZTÉS

Szakpolitikai útmutató

- Jó gyakorlatok, alkalmazható megoldások
- Fókusz: könnyen érthető kommunikáció, könnyű nyelv képzési anyag

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

Interreg Europe · Co-funded by the European Union · OpenRegioCulture

A kérdőíves felmérés eredményei

AMI MŰKÖDIK

- Az építészeti akadálymentesítés kapta a legjobb értékelést
- A mozgáskorlátozottak igényei a leginkább figyelembe vettek
- Egyre több érzékenyítő múzeumpedagógiai program

AHOL A LEGNAGYOBB A HIÁNY

- Digitális, információs és kommunikációs hozzáférhetőség
- Jelnyelvi tolmácsolás, feliratozás, érzékszervi adaptáció
- Az értelmi fogyatékossággal élők és az autisták igényei
- A személyzet felkészültsége
- Debrecen és a vidék közötti szakadék

A PERCEPCIÓS RÉS

13%

az érintettek ekkora hányada vett részt valaha akadálymentességet célzó szakpolitika alakításában

A döntéshozók a bevonást jóval kedvezőbbnek látják

Önkritika: az érintettek jelezték, hogy saját kérdőívünk sem volt önállóan kitölthető - ebből is tanultunk

Módszer: jogszabályi és szakirodalmi áttekintés, 3 online kérdőív 54 kitöltővel (döntéshozók, intézmények, érintettek), személyes egyeztetések.

Közös döntés: fókusz az értelmi fogyatékossággal élőkön és a könnyen érthető kommunikáción

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

EGYÜTTALKOTÁS

Interreg Europe · Co-funded by the European Union · OpenRegioCulture

Az érintettekkel együtt, nem helyettük

Megyei szakértői csoport: múzeumok, színház, könyvtárak, egyetem, érdekvédelmi szervezetek, gyógypedagógusok és tapasztalati szakértők

2024. június	Igények és problémák feltárása
2024. december	A térképezés eredményei, közös fókuszválasztás
2025. szeptember	Co-creation workshop: 4 prioritás kijelölése
2026. március	„Mindenkihez szólni” – egész napos képzési nap

„Semmit rólunk, nélkülünk” – végfelhasználók, kulcsszereplők és döntéshozók egy asztalnál

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

NEMZETKÖZI TAPASZTALATSZERZÉS

Interreg Europe · Co-funded by the European Union · OpenRegioCulture

Hat tanulmányút, hazai szakértőkkel

2024	2025	2025	2025	2026	2026
Krakkó	**Debrecen**	**Nagybánya**	**Frankfurt**	**Heerlen**	**Riga**
PL	HU	RO	DE	NL	LV
Nyitóülés, közös módszertan	Házigazdaként: öt debreceni helyszín közös értékelése	Tapintható csillagképek, Braille, DAISY	Dialogue in the Dark, befogadó munkahelyek	Hangos inklúziós útvonal, ingerbarát múzeumi idősávok	Önálló akadálymentesítési osztály a múzeumban

AMI MÁS, MINT EGY TANULMÁNYÚT

A megyei intézmények szakemberei – Déri Múzeum, Hortobágyi Nemzeti Park, MODEM, Csokonai Színház, Méliusz Könyvtár, Debrecen Nagytemplomi Református Egyházközség intézményei – velünk utaztak. Minden tanulmányutat közösen értékelünk.

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

JÓ GYAKORLATOK

Mit hoztunk haza? Négy átvehető megoldás

01

HEERLEN (NL)

Hangos inklúziós útvonal

Az érintettek jelezték a régi útvonal hibáit – velük együtt tervezték újra; 17 állomás hanganyaggal, látássérült narrátorral; az akadálymentes mosdókat és kávézókat is feltérképezték

02

KERKRADE (NL)

Ingerbarát múzeumlátogatás

Rendszeres idősávok csökkentett fény- és hanghatással; a pénztárnál zajvédő fülvédő, súlypárna, stresszlabda; kísérőknek ingyenes belépés

03

STEIN (NL)

Érintettek a döntés-előkészítésben

Tanácsadó testület véleményezi az épület-, közterület- és szolgáltatásfejlesztéseket; három kerekesszékes útvonal, nehézségi szintekkel jelölt térképpel

04

RIGA (LV)

Akadálymentesítés mint szervezeti egység

A Lett Nemzeti Művészeti Múzeumban 2022 óta önálló osztály felel érte: könnyen érthető szövegek, taktilis eszközök, vizuális látogatói útmutató

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

FÓKUSZBAN

A könnyen érthető kommunikáció, könnyű nyelv

„Mindenkihez szólni” – gyakorlatorientált képzési nap kulturális intézményeknek és turisztikai attrakcióknak, tapasztalati szakértő közreműködésével (Debrecen, 2026. március 31.)

A1	A2	B1
könnyen érthető	egyszerűen érthető	közérthető

Egymás mellett létező szintek, eltérő igényekre – értelmileg akadályozott, idős, gyermek, alacsony nyelvi kompetenciájú vagy új nyelvi környezetbe érkező látogatóknak

A LÁTOGATÓI ÉLMÉNY NEM A KIÁLLÍTÓTÉRBEN KEZDŐDIK

1. Honlap: nyitvatartás, árak, megközelítés
2. Tájékozódás a helyszínen: ikonok, térképek
3. Pénztár, ruhatár, teremőr: érthető szó
4. Kiállítás és tárlatvezetés
5. Kiegészítő szolgáltatások, ajándékbolt

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

A PROJEKTEN TÚL - SZINERGIÁK ÉS EREDMÉNYEK

„Érték, élmény, felelősség” – keretrendszer a látogatógazdasághoz

Hajdú-Bihar megye 2026-ban elkészült keretrendszere a turizmusfejlesztéstől a látogatógazdasági szemlélet felé lép – több éves nemzetközi tapasztalatcserére épül

NÉGY ALAPELV

1. **Látogatógazdaság – több mint turizmus**
2. **Regeneratív szemlélet, nem csupán fenntarthatóság**
3. **Térségi gondnokság – együttműködő térségmenedzsment**
4. **Funkcionális térség, nem közigazgatási határ**

AHOL A HOZZÁFÉRHETŐSÉG BEÉPÜL

- **Önálló építőelem:** Kapcsolódás, mobilitás és akadálymentesség – a teljes utazási láncon, az „utolsó mérföldig”
- **Információs és társadalmi hozzáférés** már az utazás tervezésekor – idősebb, kisgyermekes, fogyatékossággal élő látogatóknak
- **Digitális befogadás** a kisebb településeken és az alacsonyabb digitális kompetenciájú csoportok számára is
- **Illeszkedés-ellenőrzés:** minden fejlesztésnél kérdés, javítja-e a hozzáférést látogatóknak és helyieknek egyaránt

A HOZZÁFÉRÉS DIMENZIÓI

fizikai | mobilitási | információs | digitális | társadalmi

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

EREDMÉNYEK ÉS KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

Ahol tartunk – és ahová tartunk

4 megyei szakértői ülés

6 nemzetközi tanulmányút

54 válaszadó a regionális felmérésben

1 új látogatógazdasági keretrendszer

ELŐTTÜNK

1. **Szakpolitikai útmutató**
   a Területfejlesztési Program kiegészítéseként
2. **Videós képzési anyag**
   kulturális és turisztikai szereplőknek – előkészítés alatt
3. **Képzési irányok**
   könnyen érthető fordító- és ellenőrképzés, szemléletformáló tréning, kézikönyv
4. **Beépítés a tervezésbe**
   a keretrendszer és a hozzáférhetőség a 2028–2034-es időszak prioritásaiban
5. **Szinergiák**
   ROHU Cultural Living Lab és a megye további nemzetközi projektjei

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

TANULSÁGOK MÁS RÉGIÓKNAK

Három dolog, amit az Interreg Europe-ból tanultunk

1

Vonják be az érintetteket már az elején

A döntéshozói és a megélt valóság közti rés csak így válik láthatóvá - valós co-creation

2

A hozzáférhetőség kommunikációval kezdődik

Nem a rámpánál ér véget: a honlaptól a pénztárig minden érintkezési pont számít

3

A tanulás akkor ér valamit, ha beépül a stratégiába/döntéselőkészítésbe

Ha a nemzetközi tapasztalat helyi szakértőkön keresztül, tervezési folyamatokban él tovább

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET

Kérdések, gondolatok, együttműködés?

Weboldal
interregeurope.eu/openregioculture

Hazai oldal, anyagok és hírek
hbmo.hu/portal/orc_a-projektrol

Interreg Europe
Co-funded by the European Union
OpenRegioCulture

© Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – a tartalom felhasználása csak a forrás megjelölésével